

SOME, SO WHAT?

Introduktion

MAJ HEDEGAARD HEISELBERG, MY MADSEN, MATTI WEISDORF,
EMILIE MØLHOLM KJÆRULFF, ASTRID BOE HÜTTEL, ANNE MARIE
HASTRUP KRISTENSEN OG HENRIETTE LIST

Sociale medier er blevet definerende for måden, vi som mennesker orienterer os i verden på. Antropologer og medieforskere fremhæver, hvordan vores sociale liv, vores forståelse af os selv og daglige praksisser forandres som følge af SoMes indtog i vores tilværelse. Dating, jobsøgning, madlavning, investeringsstrategier og børneopdragelse. Alt dette – og meget mere – praktiseres og formgives gennem sociale medier.

Selvom SoMes tilstedeværelse er relativt ny, er det næsten vanskeligt at forestille sig en social virkelighed uden Facebook, Instagram, WhatsApp, YouTube, X, LinkedIn, Reddit og TikTok. Politisk orienterer vi os gennem korte tweets, og vi identificerer og tilslutter os både lokale og globale bevægelser og protester ved hjælp af hashtags. LinkedIn, Facebook og Instagram forbinder os i interesse- og/eller erfaringsfællesskaber og giver os mulighed for at oprette og opretholde både fysiske og virtuelle bekendtskaber. Af disse årsager fremhæves sociale medier ofte for deres evne til at udvide „det sociale“ ved at nedbryde geografiske afstande. Som det fremgår af dette temanummer, giver platformene da også mulighed for at koordinere og bedrive aktivisme på nye måder og mødes i (inter)nationale interesse- og/eller erfaringsfællesskaber. Men onlinefællesskaber nedbryder ikke kun geografiske afstande. Netop muligheden for relativ anonymitet, som kommer med geografisk afstand, kan skabe nærvær og give mulighed at yde såvel som at modtage, omsorg og støtte i helende og anonyme digitale rum (se Bay og Bjerregaard i dette nummer). Ligeledes krydser sociale medier indhold fra forskellige aldersgrupper og skaber gennem hashtags, søgehistorik, animationsvideoer og *memes* nye forståelsesrelationer, der redefinerer forskelle mellem „voksnes“ og „børns“ verdener (se Madsen i dette nummer). Sociale medier faciliterer således handlinger, der rækker ud over de specifikke platforme, hvor mennesker mødes. Temanummerets artikler viser også, hvordan moralske retningslinjer, algoritmer og platformenes ofte uigennemsigtige infrastruktur for-

mer måden, vi som brugere kan, må og tilskyndes til at være sociale på. Denne mønstring går hinsides mediernes egen sendeflade, men med hvilke implikationer? Sociale medier er ikke neutrale rum, men politiske landskaber designet til at facilitere (bestemt) adfærd. Disse platforme genererer digitale brugerspor, også kaldet big data, som i stigende grad kommerialiseres gennem en opmærksomhedsøkonomi (Bechmann 2014). Dette skaber både nye bekymringer og muligheder, men iscenesætter også praksisser og (værdi)fællesskaber omkring kodning. Eksempelvis udfolder Eva Ottos ph.d.-afhandling *At kode værdi(er)*, hvordan appudvikling i Danmark reflekterer sådanne dynamikker (se Doktorens bord-sektionen i dette nummer). Sociale medier har således ikke blot formet den måde, vi kommunikerer på, men også skabt nye sociale strukturer, hierarkier, moraliteter og fællesskaber (Geismar og Knox 2021).

For langt de fleste mennesker er SoMe blevet en central del af dagligdagen og repræsenterer en del af det bredere, digitale „metavers“, de dagligt bevæger sig i (Boellstorff 2023). Det er således vanskeligt for antropologer og samfundsvidenskabelige forskere at undgå at gøre brug af og beskæftige sig med sociale medier, uanset hvilket felt de bevæger sig ind i. I dette temanummer udforskes, hvordan feltet SoMe har udviklet sig inden for antropologien, og hvordan antropologien har udviklet sig gennem sit engagement med sociale medier.

Antropologer på digitalt feltarbejde

Nogle af de mest centrale spørgsmål for antropologer, der har beskæftiget sig med sociale medier, har været, hvordan man som etnograf tilgår og forstår den digitale verden. Udfører man feltarbejde på tværs af digitale medier og i fysiske rum, som mange antropologer i dag gør, vil man formentlig kunne nikke gendende til en oplevelse af, at det sociale liv på platformene ofte informerer, endog smelter sammen med praksisser og erfaringer fra andre sfærer af livet (Boellstorff 2008; Humphrey 2009). I den ånd har antropologer som Sarah Pink (2016) foreslået et opgør med hele idéen om, at der findes en henholdsvis on- og offlinevirkelighed. Komplexiteten i den sociale virkelighed opløser således skellet mellem „det digitale“ og „det analoge“ og tvinger os som antropologer til at undersøge, hvordan vi konstituerer os selv som individer, fællesskaber og mennesker i en digitaliseret verden. Sådanne betragtninger leder os hen til spørgsmålet om, hvorvidt etnografisk feltarbejde de facto næsten altid er *multi-sited*, som George Marcus foreslog i 1995, eller hvorvidt sociale medier og den bredere digitalisering af vores sociale virkelighed fordrer en rekonceptualisering af vores etnografiske tilstedeværelse i forskellige rum og temporaliteter.

Artiklerne i dette temanummer eksemplificerer både, hvordan sociale medier kan bruges som et metodisk redskab for etnografiske studier, og hvordan de giver anledning til at gentænke traditionelle metodiske greb som interviews og observationer i en digital kontekst. Sociale medier åbner nemlig nye døre for det etnografiske feltarbejde. Særligt covid-19-pandemien tvang antropologer til at eksperimentere med digitalt feltarbejde, hvilket siden har sat sit præg på antropologiens evne til at forestille sig nye måder at være til stede i felten på. Netop dette skriver Charlotte Baarts om i artiklen „Digitale forbindelser“, hvor nedlukningen af Danmark førte til en eksplosion af meget forskelligartede og forskelligt forpligtende virtuelle fællesskaber, der – i hvert fald for en stund – erstattede de fysiske (Baarts 2022). Samtidig har netop denne bevægelse væk fra den traditionelle forståelse af feltarbejdet og af antropologen som én, der rejser ud – ofte til det globale syd, men i alle fald væk fra sin egen lænestol – også modtaget kritik for ikke at være „antropologisk nok“ (Logan, Kihlström og Mehta 2023). Nye metodiske muligheder og en udvidelse af den etnografiske værktøjskasse afstedkommer altså også en række kritiske spørgsmål til og fra det klassiske etnografiske feltarbejde. Og selvom antropologien, som Tim Ingold ivrigt har argumenteret for (2008), er andet og mere end etnografi, rejser en digital gentænkning af vores metodiske håndværk også spørgsmål til antropologien som fagdisciplin.

Foruden at stille spørgsmål om den måde, hvorpå vi som etnografer er til stede i felten, rejser sociale medier også spørgsmål om, hvem man kan kalde informanter – og hvornår. Nogle antropologer argumenterer således for, at sociale medier udvisker grænsen mellem den offentlige og private sfære (Sørensen et al. 2024), hvorfor informanter kan blive rekrutteret og observeret på nye måder og under helt andre former. Hvor den antropologiske undersøgelse tidligere var rammesat, afgrænset og aftalt mellem antropolog og informant, udvisker sociale medier disse rammer og giver mulighed for at nå informanter på forskellige tidspunkter såvel som steder, hvor det ellers ville være svært at foretage antropologiske undersøgelser. Studerende såvel som forskere bruger ofte sociale medier til at distribuere spørgeskemaer, og et enkelt spørgsmål stillet i det rette forum kan afføde en debat, der kan anvendes som en „virtuel voxpop“. På samme måde er det muligt for antropologen at observere sociale dynamikker og praksisser i digitale rum, uden at de observerede ved, at deres handlinger indgår i en akademisk undersøgelse. Sådanne nye muligheder breder det empiriske objekt ud og udvider vores forståelse af (konstruktionen af) etnografiske data, men de stiller også nye etiske spørgsmål til etnografens metode, tilstedeværelse og synlighed i felten (Sørensen et al. 2024; se også Nitz og Korsby i dette nummer). Sociologen Gabriela de Seta har introduceret begrebet „lurking“, som beskriver den

praksis og de muligheder og problemstillinger, der medfølger, når forskere „lurer“ i digitale rum, uden at potentielle informanter er informeret om forskerens formål med sin tilstedeværelse (de Seta 2020). Dette er noget, vi som antropologer må forvente at skulle forholde os kritisk til, når (deltager)observation i stigende grad rykker ind på relativt anonymiserende digitale platforme.

Feltarbejde på digitale platforme kan være en overvældende oplevelse. Mængden af data er enorm, og det kan være udfordrende at sætte rammer og retning for feltarbejdet, når man konstant præsenteres for nye sammenhænge, sociale bevægelser og digitale spor, man kan forfølge. Ifølge medieforskerne Annette Markham og Ane Kathrine Gammelby (2017) oplever etnografer, der arbejder i digitalt rige eller „mættede“ kontekster, ofte, at de på én gang svømmer i data og samtidig kæmper med at få defineret grænserne for felten. Dette skyldes ifølge Markman og Gammelby, at etnografen forsøger at fiksere en felt i konstant bevægelse, og som dermed dårligt lader sig indfange med traditionelle etnografiske metoder og begreber. I stedet opfordres feltarbejderen til at gå med strømmen og lade den digitale sti danne ramme for den analytiske opmærksomhed (ibid.; se også Henriksen et al. i dette nummer).

Digitale fællesskaber og forbundethed

Studier af (og med) sociale medier er nødvendigvis også studier af (og med) forbindelser. Uoverensstemmelser og endda konflikter er mange og ofte skarpt tegnede, men det samme er fællesskaber og forbundethed. Digital aktivisme er et eksempel på en social praksis, der på en og samme gang forbinder mennesker med en fælles sag og risikerer at skabe normative praksisser, ekskluderende fællesskaber (Heiselberg og Raun 2024) og deciderede ekkokamre, hvor debatten forstummer, og den demokratiske samtale udebliver. Et andet eksempel kan findes i migrations- og diasporaforskningen, hvor blandt andre antropologer har demonstreret, hvordan sociale medier er afgørende for at holde kontakt – og at mobilisere kulturelle og økonomiske ressourcer – på tværs af kontinenter. På den anden side kan muligheden for at skabe nye relationer og indgå i erfaringsfællesskaber også medføre nye former for social distance og ambivalens til relationer og grupper uden for disse fællesskaber. Dette kan være tilfældet, når lokalt forankrede relationer ikke uden videre lader sig overføre til en digital virkelighed, men også når digitale fællesskaber medfører en distance til andre og fysisk presserende dele af den sociale verden (se Thim i dette nummer).

En tilsvarende tveæggethed kan spores inden for sundhedsområdet, hvor antropologer har været optaget af at forstå, hvorfor og hvordan personer med kroniske sygdomme henter råd og vejledning på de sociale medier (Pols 2014;

Kingod 2020; Kjærulff og Langstrup 2023; Jansky 2024; Kjærulff et al. 2024). Etnografisk arbejde har vist, at eksempelvis store Facebook-grupper ofte udgør en ramme for digitale patientfællesskaber, hvor personer med kroniske sygdomme som type 1- og type-2-diabetes har muligheden for at dele deres erfaringer og få reduceret følelsen af at være alene om at håndtere en krævende kronisk sygdom (Kingod 2020; Kjærulff og Langstrup 2023; Kjærulff et al. 2024). De kan tilegne sig ny og brugbar viden – en viden, der ofte er anderledes end den, som sundhedsprofessionelle tilbyder.

Online fællesskaber kan ligeledes, i tilfælde hvor patienter føler sig svigtet eller misforstået af sundhedssystemet, blive et rum – endda et værksted – for skabelsen af „modinformation“, der udfordrer og til tider strider direkte imod mere dominerende medicinske diskurser (Turrini 2023).

Som så meget andet er sociale medier aldrig entydigt dårlige eller entydigt gode. Komplexiteten til trods advarer Daniel Miller antropologer mod at længes tilbage til tiden før sociale medier (Miller 2021). Og det er vel også rigtigt, at sociale medier har virket som en invitation til at genbesøge spørgsmål – om fællesskab, om tilhørsforhold, om magt, om grænsedragning, som er blevet rejst og debatteret, længe før vi kunne tilgå information og sociale fællesskaber online. Det er vel ligeledes rigtigt, at en del af antropologiens *raison d'être* ligger i vores forpligtelse til at forsøge at gribe om en verden i konstant forandring, og sociale medier har utvivlsomt ændret meget. Endelig ville en udgrænsning af sociale medier nægte os muligheden for at tilvejebringe spændende og vigtig viden inden for en hel række tematiske områder. For at genoptage den sundhedsantropologiske tråd har antropologer interesseret sig for, hvad sociale medier betyder for patienters relation til og kommunikation med de sundhedsprofessionelle behandlere (Kjærulff og Langstrup 2023). De har undersøgt, hvordan information fra sociale medier kommer i spil, og dermed, hvordan legitimiteten af viden forhandles i konsultationsrummet. Antropologer har peget på behovet for at anerkende, at sociale medier er blevet en del af måden, hvorpå folk tilegner sig viden om deres sygdom, og på vigtigheden i, at sundhedsprofessionelle engagerer sig i dialoger om den information, patienter får online. Sundhedsprofessionelle kan den vej rundt både blive klogere på, hvad der gør de sociale medier værdifulde for patienter, og hjælpe dem med at navigere i informationen ved at tilbyde deres sundhedsfaglige perspektiver (Kjærulff og Langstrup 2023).

Artiklerne i dette temanummer

I dette temanummer ser vi nærmere på sociale medier som ressource og forskningsfelt i antropologien. Vi præsenterer, hvordan antropologer tilgår dette felt

metodisk, analytisk og etisk, gennem en række stilistisk og tematisk forskellige nedslag. Et centralt emne, der behandles på tværs af temanummerets bidrag, er måderne, hvorpå sociale medier giver personer og grupper mulighed for at dele indhold og opbygge netværk. Eksemplerne på dette spænder fra translokale og sommetider globale aktivistiske bevægelser, der kæmper for menneskerettigheder, til enkeltpersoner, der er afhængige af medieplatforme til personlig branding og karriereopbygning. I sin analyse af kvinderettighedsbevægelsen Woman Life Freedom (WLF) viser Terese Thim, hvordan brugen af sociale medier skaber en kompleks dynamik mellem online- og offlineliv i en både global og lokal kontekst. Hun udfolder dansk-iranske kvinders hverdag med Instagram-feeds om protester og undertrykkelse fra Iran, hvorigennem kvinderne tog del i iranernes håb, mod og smerte og affektivt allierede sig med iranernes lidelser og protester, selvom deres fysiske hverdag var i København. Samtidig med at de kvindelige dansk-iranske aktivister deltog i grænseskrydsende politiske bevægelser, ændredes deres lokale relationer også, og i en art relationelt nulsumsspil oplevede de et tab af etnisk danske venner, men en styrkelse af venskaber med andre dansk-iranere i Danmark. Artiklen forbinder således studier af diasporas forskelligartede tilhørsforhold, teknopolitik, sociale bevægelser og affekt. Den illustrerer, hvordan sociale medier kan åbne både individuelle og kollektive handlerum, der går på tværs af fysiske grænser, men også komplicere lokalt forankrede livsverdener.

Det er dog ikke kun gennem direkte socialt og politisk engagement, at sociale medier er med til at ændre livsverdener. Og det er ikke kun *brugen* af platforme, men også disse systemers infrastruktur og reguleringspraksisser, som formgiver vores tilværelser. Ved at undersøge disse *sociale teknologier* – altså teknikker, med hvilke man strukturerer relationerne med et ofte moralsk rationale (Jöhncke et al. 2004) – kan vi bedre be- og angribe, hvordan de påvirker vores liv og opførsel. Emma Nitz og Trine Korsby udforsker netop denne problematik med en indføring i, hvordan online sexarbejdere fra platformen OnlyFans konstant lever med truslen om at blive fjernet fra sociale medier som Instagram på grund af indhold, der stemples som upassende. Med udgangspunkt i en magtanalyse af Instagram som et digitalt terræn, som sexarbejderne forsøger at begå sig på, undersøger artiklen, hvordan sexarbejderne på en gang ligger under for Instagrams moraliserende, uigennemsigtige og omskiftelige regler om seksuelt indhold og samtidig udvikler nye kreative taktikker for at forblive synlige for deres følgere og potentielle kunder. Dette skaber en konstant, men ulige kamp om synlighed og usynlighed mellem sexarbejdere og de sociale medieplatformes regulerings- og moderationsværktøjer.

Det er åbenlyst, at mulighederne for at handle i digitale rum påvirkes af sociale platformes regulering og algoritmer samt af deres allestedsnærværelse.

Men ytringer på sociale medier, reklamer og onlinediskurser kan også fungere som formuleringer af kulturelt specifikke præskriptive narrativer, som rækker ud over skærmen og helt konkret ind i vores kroppe. Et eksempel herpå ser vi i Astrid Boe Hüttel, Fiona Mossman og Mauro Turrinis artikel om private spanske fertilitetsklinikkers markedsføring af præimplantationsgenetisk testning (PGT). Denne teknologi, der tillader til- og fravælgelsen af specifikke embryoner, inden de opsættes i livmoderen, fremstilles på klinikernes hjemmesider og sociale medier som et entydigt gode, fordi det sikrer forældrene mulighed for at tage ansvar for det fremtidige barns ve og vel. Gennem kønnede marketingstrategier og forventninger til kvinders drøm om at blive mor bidrager fertilitetsklinikkerne på deres hjemmesider og sociale medier til at opretholde eksisterende uligheder mellem kønnene inden for assisteret reproduktion. Artiklen argumenterer for, at fertilitetsklinikkers onlinemarkedsføring er et magtfuldt kommunikationsværktøj, som bevæger sig i grænselandet mellem sundhedsinformation og forbrugerkultur. Den understreger således væsentligheden af at analysere de onlineinfrastrukturer, som assisterede reproduktive praksisser er indlejret i.

I artiklen „Tålmodighedens Poesi“ beskriver Kirstine Henriksen med flere på baggrund af et tre måneder langt digitalt feltarbejde blandt en række geografisk spredte saharawiaktivister et multimodalt metodisk eksperiment – den samskabte udstilling Tålmodighedens Poesi – og dens epistemologiske og etisk-politiske implikationer. For nok gav udstillingen diasporaaktivister muligheden for at formidle deres brutale livsvilkår og det absurde i, at de i flere årtier har afventet en afklaring af deres rettigheder og fremtidige muligheder, men den udstillede også et i sidste ende asymmetrisk samarbejde, hvor danske studerende foretog de endelige kuratoriske valg, og hvor samarbejdspartnere aldrig fik fysisk adgang til det fælles produkt. For forfatterne var sociale medier et nødvendigt og effektivt metodisk værktøj til at nå en diaspora af unge saharawiaktivister, der er spredt forskellige steder i verden. Mediernes mulighed for deling af billeder, videoer og korte tekstsamtaler blev desuden grundlaget for udstillingens design og æstetik. Herigennem udstiller Henriksen med flere også en bred vifte af måder, hvorpå antropologien kan tilpasse sig de muligheder og udfordringer, som etnografi via sociale medier rummer. Hvis man tror, at digitalt medieret etnografi per automatik er lettere eller mindre forpligtende, vil man have godt af at læse „Tålmodighedens Poesi“. For at udføre sit feltarbejde digitalt og bruge sine egne digitale mediekonti, som det eksempelvis var tilfældet med artiklens forfattere, kan skabe endog meget uklare grænser mellem at være på (felt)arbejde og holde fri. Artiklens forfattere forklarer således, hvordan feltarbejdet bevægede sig ind i deres privatliv i form af følelsen af at skulle være konstant tilgængelig. Hvor er så forskellen på ens felt og ens hjem? Denne sløring har

naturligvis altid eksisteret i antropologien, og den har været særligt mærkbar for folk, som arbejdede „hjemme“, men som „Tålmodighedens Poesi“ illustrerer, skal vi som antropologer nok til at betragte det som en art grundvilkår, efterhånden som digital etnografi bliver en mere almindelig del af den etnografiske værktøjskasse (Günel, Varma og Watanabe 2020).

Kære læser

Dette temanummer er naturligvis ikke udtømmende for, hvad der kan og skal skrives om metaverset generelt og sociale medier i særdeleshed. I redaktionen er vi spændt på i de kommende år at se antropologien tage yderligere livtag med sociale medier – også med temaer, som lige nu synes at være underbehandlet, skønt de er af største relevans. Hvor forskningen mere præcist bevæger sig hen, er svært at sige, men måske kan vi godt begynde at glæde os til at læse mere om de negative sider ved SoMe – om internettrolde og om vrede „ekkokamre“, hvor kønnede, klassemæssige eller racialiserede positioner publiceres, produceres og reproducere. Men også om de historisk epokegørende rekonfigureringer af socialitet, teknologi, politik og klodens konstitution gennem sociale medier, om SoMe-konfigurerede generationsforskelle, om teknologiudvikling i kølvandet af digitaliserede liv, om opblomstringen af autodidakte eksperter og meget andet. Det er bare at sætte i gang. Temareaktionen håber dette temanummer vil sætte gang i processen.

Litteratur

Baarts, Charlotte Andreas. 2022. „Digitale forbindelser: Autoetnografiske udforskninger i en virusinficeret verden“. *Tidsskriftet Antropologi* 85:47-62. <https://doi.org/10.7146/ta.vi85.141754>.

Beaulieu, Anne. 2010. “From Co-Location to Co-Presence: Shifts in the Use of Ethnography for the Study of Knowledge”. *Social Studies of Science* 40 (3):453-70.

Bechmann, Anja. 2014. “Non-Informed Consent Cultures: Privacy Policies and App Contracts on Facebook”. *Journal of Media Business Studies* 11 (1):21-38. <https://doi.org/10.1080/16522354.2014.11073574>.

Boellstorff, Tom. 2008. *Coming of Age in Second Life*. Princeton, NJ: Princeton University Press.
— 2023. “Toward Anthropologies of the Metaverse”. *American Ethnologist* 51 (1):47-56. <https://doi.org/10.1111/amet.13228>.

Geismar, Haidy og Hannah Knox, eds. 2021. *Digital Anthropology*. London: Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781003087885>.

Günel, Gökçe, Saiba Varma og Chika Watanabe. 2020. “A Manifesto for Patchwork Ethnography”. *Society for Cultural Anthropology* June 9. <https://culanth.org/fieldsights/a-manifesto-for-patchwork-ethnography>.

Heiselberg, Maj Hedegaard og Tobias Raun. 2024. "'Educate Yourself!' Exploring Feminist Politics and Self-Development in Danish Online Fat Activism". *Feminist Media Studies*:1-16. <https://doi-org.ep.fjernadgang.kb.dk/10.1080/14680777.2024.2363852>.

Humphrey, Caroline. 2009. "The Mask and the Face: Imagination and Social Life in Russian Chat Rooms and Beyond". *Ethnos* 74 (1):31-50. <https://doi.org/10.1080/00141840902751154>.

Ingold, Tim. 2008. "Anthropology Is Not Ethnography". *Proceedings of the British Academy* 154:69-92.

Jansky, Bianca. 2024. "Digitized Patients: Elaborative Tinkering and Knowledge Practices in the Open-Source Type 1 Diabetes 'Looper Community'". *Science Technology and Human Values* 49 (1):53-77. <https://doi.org/10.1177/01622439231170443>.

Jöhncke, Steffen, Mette Nordahl Svendsen og Susan Reynolds Whyte. 2004. „Løsningsmodeller: Sociale teknologier som antropologisk arbejdsfelt“. I *Viden om verden: En grundbog i antropologisk analyse*, redigeret af Kirsten Hastrup, 385-407. København: Hans Reitzels Forlag.

Kingod, Natasja. 2020. "The Tinkering M-Patient: Co-Constructing Knowledge on How to Live with Type 1 Diabetes through Facebook Searching and Sharing and Offline Tinkering with Self-Care". *Health* 24 (2):152-68. <https://doi.org/10.1177/1363459318800140>.

Kjærulff, Emilie Mølholm og Henriette Langstrup. 2023. "From 'Parallel World' to 'Trading Zone': How Diabetes-Related Information from Social Media Is (Not) Discussed in Clinical Consultations". *Social Science and Medicine* 320:1-9. <https://doi.org/10.1016/j.socscimed.2023.115756>.

Kjærulff, Emilie Mølholm, Mette Andersen Nexø, Chrysanthi Papoutsis og Henriette Langstrup. 2024. "'Online Boundary-Work': How People with Diabetes Negotiate what Counts as Legitimate Knowledge in Facebook Peer Support Groups". *Social Science and Medicine* 363:1-9. <https://doi.org/10.1016/j.socscimed.2024.117480>

Logan, Ryan I., Laura Kihlström og Kanan Mehta. 2023. "'Anthropological Enough?': Reflections on Methodology, Challenges of Doing Fieldwork 'At Home' and Building a More Inclusive Discipline". *Anthropology in Action* 30 (2):26-34. <https://doi.org/10.3167/aia.2023.300204>.

Markham, Annette og Katrine Gammelby. 2017. "Moving Through Digital Flows: An Epistemological and Practical Approach". I *The Sage Handbook of Qualitative Data Collection*, redigeret af Uwe Flick, 451-65. London: Sage Publications.

Miller, Daniel. 2021. "The Anthropology of Social Media". I *Digital Anthropology*, redigeret af Haidy Geismar og Hannah Knox, 85-100. London: Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781003087885>.

Pink, Sarah, Heather Horst, John Postill, Larissa Hjorth, Tania Lewis og Jo Tacchi. 2016. *Digital Ethnography: Principles and Practice*. London: SAGE Publications.

Pols, Jeannette. 2014. "Knowing Patients: Turning Patient Knowledge into Science". *Science Technology and Human Values* 39 (1):73-97. <https://doi.org/10.1177/0162243913504306>.

de Seta, Gabriele. 2020. "Three Lies of Digital Ethnography". *Journal of Digital Social Research* 2 (1):77-97. <https://doi.org/10.33621/jdsr.v2i1.24>.

Sørensen, Jane Brandt, Jacob Lauge Thomassen, Dan W. Meyrowitsch, Natassia Rosewood Kingod, Flemming Konradsen og Thomas Ploug. 2024. "Ethical Dilemmas in Conducting

Qualitative, Public Health Research on Social Media: Using a Study on Facebook as a Case”. *Scandinavian Journal of Public Health*. <https://doi.org/10.1177/14034948231219725>.

Turrini, Mauro. 2023. “There Are Many of Us: Online Testimonies From ‘Pill Victims’ as a New Form of Health Activism”. *Qual Health Res* 33 (7):567-77. <https://doi.org/10.1177/10497323231163741>.